

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ט אלול התש"פ
שנה ה'

ראש השנה

גיליון 350

קול השופר

רבי דוד מלעלוב היה נזר מאוד שלא לצער בעלי חיים. בימי הקיץ, כשהיה רואה את העגלונים המגיעים אל היריד כשהם טרודים, היה מביא בעצמו מים לסוסים, שלא יהיו צמאים. תלמידו וידידו, רבי יצחק מוורקין סיפר כי נוהגים היו לשכור יחד עגלה, ובה נסעו אל רבם, החוזה מלובלין. כשהיו רואים בדרך חסיד ההולך אל הרבי, היו מעלים גם אותו על העגלה, וכשראו חסיד נוסף - העלו גם אותו. כך נמשך הדבר עד שהחל המשא להכביד על הסוסים. אז היו יורדים כולם מן העגלה, כשרק המטען נותר עליה, וכך היו הולכים יחד ברגל מאחורי העגלה, כדי שלא לצער את הסוסים.

פעם אחת באו אל החוזה מלובלין להיות במחיצתו בראש השנה. לפני תקיעת השופר הביט החוזה מלובלין סביבו, וכשראה ש'ר' דוד אינו בבית המדרש סירב להתחיל את התקיעות. מיד רץ ר' יצחק לחפש את ר' דוד'ל באכסניה שבה גר. שם מצא אותו, כשהוא מאכיל בשעורים את הסוסים מתוך הירמולקה, הכיפה הרחבה שנהג לחבוש. העגלון רץ לשמוע תקיעת שופר בבית המדרש הגדול ועזב את הסוסים כשהם רעבים. ראה ר' דוד את צערם של הסוסים, והאכילם בעצמו. רק כאשר גמר את מלאכתו, שב אל בית המדרש. קרא החוזה מלובלין ואמר: "ר' דוד'ל עשה לנו תקיעת שופר שאין כמוה!"

שנינו אמרת בראש השנה (דף ט"ז): "אמר ר' יצחק, למה תוקעים? למה תוקעים?! רחמנא אמר תקעו, אלא למה תוקעין ומריעין כשהן יושבים ותוקעים ומריעין כשהן עומדין? לערבב את השטן" ופירש רש"י: "כשישמע שישראל מחבבין את המצוות מסתמין דבריו". וניתן לפרש עוד, על פי מה שכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ג): "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר 'עוררו ישנים משנתכם והקיצו נרדמים מתרדמתכם והפשו במעשיכם וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם'".

פעם אחת נכנס רבי ישראל מרוז'ין לבית מדרשו ואמר לחסידיו: "אספר לכם מעשה: כפרי אחד בא העיריה להתפלל בראש השנה. באותם ימים, לא היו היהודים הכפריים יודעים להתפלל. מאחר ולא ידע היהודי הפשוט מימינו ומשמאלו, הביט במתפללים כדי ללמוד מהם מה עליו לעשות בתפילה. כשהגיעו לתפילת עמידה של שחרית, החל הציבור לבכות מאימת יום הדין. תהה הכפרי - 'מי היכה אותם שהם בוכים כל כך? הרי לא ראיתי שום קטטה בבית הכנסת?' כך הרבה הכפרי עד שחשב כי המתפללים בוכים מן הסתם מפני שהתפילה נמשכת זמן רב והם רעבים. נזכר הכפרי כי גם הוא רעב, והתחיל לבכות בקול רם עם הציבור. והנה, תמה תפילת העמידה, והמתפללים הפסיקו לבכות. 'מדוע הפסיקו לבכות?' תמה הכפרי. כשחשב על כך נזכר, שראה כי בבית שבו התאכסן הניחו חתיכת בשר יבש בתוך הצימקס, תבשיל הגזר המתוק, ולכן צריך התבשיל להיות על הכיריים זמן רב עד שיתבשל הבשר היטב ויתרכך כראוי. נרגע הכפרי ונתקרה דעתו, כיוון שחשב שזו הסיבה שהפסיקו כולם לבכות - שהרי ככל שמתמשכת התפילה כך הולך ומשתבח טעמו של הבשר. לא עבר זמן רב, והגיע זמן תקיעת השופר. ההתרגשות גברה ושוב החלו האנשים בוכים בתפילה ובתשובה. חזר הכפרי והתפלל, והסבר חדש עלה במוחו: 'אמנם הבישול האיטי משבח את הבשר, אך הזמן מתארך, ואין יותר כוח לחכות עוד.' כשעברה במוחו המחשבה הזאת, התחיל לבכות בכי מר עם הציבור". כוחה של בכיה,

מהתורה גם כשחל ראש השנה להיות בשבת מצווה לתקוע בשופר, אלא שתקנו חכמים שלא לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת. מפני שהכל חייבים במצוות השופר ואין הכל בקיאים באיסור טלטול ברשות הרבים, ויש חשש שאנשים שאינם יודעים לתקוע ייטלו את שופרם וילכו אצל מי שבקיא בתקיעות כדי שילמד אותם לתקוע כהלכה, ובתוך כך יטלטלו את השופר ארבע אמות ברשות הרבים ויעברו על איסור שבת החמור (ר"ה ט"ב; שו"ע תקפח, ה'). אמנם במקדש היו תוקעים גם כאשר ראש השנה חל בשבת, שאין גזירות חכמים חלות על המקדש. ואף בירושלים ובסביבתה הקרובה היו תוקעים כל זמן שחברי בית הדין הגדול היו יושבים, מפני שעל ידי השפעת בית הדין, תושבי ירושלים והסביבה נזהרו מאיסור טלטול בשבת (רמב"ם שופר ב', ח"ט).

את הסיבה לתקיעות השופר הסביר הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב בעזרת משל: מלך אחד נסע ליער גדול להשתעשע ולהתענג מציד חיות ועופות. הגיע המלך אל עומק היער ולא מצא את דרך המלך שתוביל אותו בחזרה אל ביתו. ראה ביער אנשים המתגוררים בכפר הסמוך, ושאל אותם על הדרך. והם לא הכירו את המלך, ולא ידעו מה להשיב לו, כי הם מעולם לא ידעו מהי הדרך הנכונה והישרה לצאת מן היער. עד שמצא המלך איש חכם ונבון ושאל אותו. הבין החכם שהמלך הוא, נבהל ומיהר להראות לו את הדרך, כי בחכמתו, ידע האיש את דרך המלך הנכונה והישרה. כך הביא את המלך אל בית המלוכה בחזרה לכיסא מלכותו. האיש הוא מצא חן מאוד בעיני המלך. המלך נתן לו יחס מיוחד כפי שלא נתן לאיש משריו. המלך הלביש אותו בבגדים יקרים, ואת בגדיו הישנים ציווה לשמור באחד המחסנים שבארמון.

אחרי ימים רבים, חטא אותו האיש לפני המלך, והמלך כעס עליו מאוד וציווה על שריו היושבים לפניו לשפוט את האיש, כפי שראוי למי שעובר על מצוות המלך. האיש היה מודאג מאוד, כי ידע שישפטו אותו לכף חובה, כי חטא לפני המלך. הוא השתטח לפני המלך, התחנן וביקש כי לפני שיגזרו את דינו ימלאו בקשה אחת שלו - ילבישו אותו בבגדיו הישנים שלבש בשעה שהוציא את המלך מן היער. המלך הסכים לבקשתו. והנה, כאשר הלבישו את האיש בבגדיו הישנים, נזכר המלך בגודל החסד שעשה עמו אותו האיש, אשר החזיר אותו אל בית המלוכה ולכיסא מלכותו. נכמרו רחמיו של המלך, נהג באיש במידת החסד ומחל לו על חטאו. וכך הסביר ר' לוי יצחק: בזמן מתן תורה הלך הקדוש ברוך הוא אל כל האומות, ואיש לא רצה לקבל את התורה. רק אנחנו, עמו בית ישראל, קיבלנו את התורה בשמחה ובתענוג גדול. שמונו על שכמנו עול מלכות שמים, המלכנו את הקדוש ברוך הוא למלך עלינו וקיבלנו עלינו את מצוותיו ותורתו. והנה פשענו ומרדנו בו. ובראש השנה אנו מפחדים מיום הדין, לכן אנו תוקעים בשופר, כדי להזכיר את השופר שנשמע בשעת קבלת התורה בהר סיני. זהו הלבוש שלבשנו אז, וכך אנו מבקשים שיזכור לנו המלך זכות זו וימחל על כל עוונותינו ופשעינו ויכתבנו לחיים ארוכים וטובים, אמן.

העורך

זמני השבת

- 5:50 פלג המנחה:
- 6:51 הדלקת הנרות:
- 7:07 שקיעת החמה:
- 5:30 עלות השחר:
- 6:42 נץ החמה:
- 9:47 - 9:11 סופ"ז ק"ש:
- 7:45 שחרית:
- 12:54 חצות:
- 3:59 שעה עשירית:
- 7:55 מוצש"ק להגאונים:
- 8:19 מוצש"ק לר"ת:
- 11:45 תקיעת שופר:
- 7:53 מוציו"ט להגאונים:
- 8:16 מוציו"ט לר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גליון ופצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

איתא צמרכס תהלים (כ"ז) עה"פ לדוד ה' אורי וישעי, אורי זה ראש השנה ישעי זה יום הכיפורים, ויש להבין למה נקרא ראש השנה בשם אור ויום הכיפורים בשם ישעי.

וי"ל עפמ"ש כ בתהלים (ק"ז) "בני אדם יושבי חושך וצלמות אסידי עני וברזל אוילים מזרך פשעם ומעונותיהם יתענו", דבאמת יש חושך נורא בעולם וכמאמר חז"ל ב"מ דף פ"ג. תשת חושך ויהי לילה זה עולם הזה שדומה ללילה, ובלי האור של תורה להאיר את הדרך, אפשר ליפול ח"ו לבור שחת ושאל תחתית ר"ל, וכמאמר שלמה המלך במשלי (ד' י"ט) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו, ובאמת כן הוא אצל כל אדם בכל ימות השנה שהולך בדרכו בהבלי עולם הזה ואינו מרגיש כ"כ חובתו ותכליתו בעולמו, אבל בהגיע ימי הדין ימי חשבון הנפש, צריכים להתעורר אצל האדם מחשבות ורגשי תשובה, היכן הוא עומד, ואיך הוא מכין עצמו ליום עמדו לפני שופט כל הארץ, וע"י התבוננות זו נדלק אצלו אור להאיר מתוך חשיכה להתבונן בגדלות הבורא ולשמוע בקולו.

והנה בראש השנה שהוא תחילת עשרת ימי תשובה, כשהאדם אומר התפילות הק' של מלכיות זכרונות ושופרות, ומתבונן בגדלות הבורא ואמונה בשכר ועונש ומה שיהיה לעתיד לבוא, ומעורר עצמו לתשובה ומיראה ותשובה מאהבה, ה"ז מאיר לו בתוך חשכות העולם, והאור מאיר לו הדרך בו צריך לילך כל השנה, שלא ישל בעץ ואבן על הדרך, ואם יקח לו אור זו בראש השנה, עי"ז יהיה לו ישועה ביום הקדוש, שיפתחו לו שערי רחמים ורצון להיושע בגשמיות וברוחניות.

תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגיגו כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב, המפשיט הקשו על כפל הלשון "חק לישראל" ו"משפט לאלקי יעקב", בשלמא חק לישראל שתקיעת שופר הוא גזיה"כ, רחמנא אמר תקעו, אבל איזה משפט הוא לאלקי יעקב המשפט הוא לבני ישראל, והיה צריך לומר משפט מאלקי יעקב.

ונראה בהקדם דברי הרמב"ם והמהר"ל מפראג ז"ל שביאר לשון המשנה ב"ה פרק ד' יו"ט של ראש השנה שחל להיות בשבת, שיום א' תשרי בעצמו בלי היותו יו"ט הוא יום הדין מצד עצמו כי הוא יום זכרון לתחילת הבריאה, ונוסף ע"ז הוא יו"ט, וכן מבואר בפסוק שבכל המועדים באה מצות היום לאחר קריאת היום למקרא קודש, ולגבי ראש השנה קודם כ' יום תרועה יהיה לכם, ואח"כ מקרא קודש, כי עיצומו של היום בלי היותו מקרא קודש הוא יום הדין וצריך ענין התרועה להעלות זכרון ישראל לאביהם שבשמים.

וכדי להבין למה באמת יש בו שני ענינים דהיינו יום הדין ויום החג, נקדים דברי הגר"ש שכתב לבאר הסתירה בהלכות ר"ה דבמצד א' אין אומרים הלל מפני ספרי חיים וספרי מתים פתוחין ויש בו אימת הדין, ומצד שני יש בו עניני שמחה דמכבסין ומסתפרין ואוכלים בשר ויין, ולכאורה שני הדברים סותרים ז"א, וכתב לבאר דבר"ה יש בו שני דיונים למעלה, א' דיון פרטי על כל יחיד ויחיד מי יחיה וכו', ומזונותין של אדם קצובין בר"ה, ועוד דיון והוא על נצחיות כלל ישראל, כי העולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית, ובשביל התורה שנקרא ראשית, וקיום התורה ע"י ישראל הוא תכלית כל הבריאה, והמלאכים קטרגו מה אנוש כי תזכרנו, ותנה הודך על השמים, ובכל שנה ושנה נתעורר קיטרוג זו, והשטן ואוה"ע מקטרגים על חשיבות כלל ישראל בעיני הש"ת ולמה הם עם הנבחר, עם כל סגולותיה, ובכל שנה ושנה כלל ישראל יוצאים מנוצחים, כי הקב"ה הבטיח לנו וגם נצח ישראל לא ישקר, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים וגו'.

וי"ל דזה מה שאנו אומרים קודם תקי"ש יבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה, שזה מורה על אהבת הקב"ה לכלל ישראל לעולם ועד, כי תקי"ש מזכיר ענין קבה"ת כמבואר ברס"ג שם כ' ולקחתי אתכם לי לעולם [ר"ת אלול].

ובזה יובן שני ענינים של ר"ה מצד א' הוא יום הדין פרטי ופרי חיים וספרי מתים פתוחין ואין אדם יודע מה יהיה הגז"ד ולכן אי אפשר לומר הלל, אבל מצד כלל ישראל אנו בטוחים בצחוק, ולכן מכבסין ומסתפרין ואוכלים, ובזה מובן דברי הרמב"ם והמהר"ל הנ"ל, דמצד א' תשרי זה יום הדין לכל אדם פרטי, אבל היו"ט של ר"ה הוא יו"ט של כלל ישראל, והם שני ענינים נפרדים.

מנהג ישראל לומר לדוד מזמור בליל ר"ה, איתא צמ"ל עה"פ ולא נשבע למרמה דקאי על הנשמה שמשביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע, ובכל שנה ושנה יש להתבונן אם לא שבע למרמה, אמנם כח התשובה מועיל להיות בריה חדשה כמש"כ השיבנו ה' אליך חדש ימינו כקדם, ומקבל עליו מחדש, החי' הרי"ם היה אומר ר"ה כוולד הנולד ביו"ט פ רוחצין אותו בסוכות מלבישין אותו, כן יש להרגיש בשנה החדשה הבעל"ט.

אתם נצבים היום כולכם, רמז למש"כ חז"ל וכולם נסקרים בסקירה אחת, והוא כח האחדות של כלל ישראל ברכנו אבינו כולנו "כאחד", ולכן מובא בספה"ק שבראש השנה יש לעבוד על המידה של עין טובה.

אמרו לפני מלכיות כדי שתמלכוני עליכם, לכאורה יש כפל לשון, שאמרו לפני מלכיות הוא ענין ממליך הקב"ה, אלא בכל השנה כשאומרים מלכות בברכה, אינו אלא ענין של הכרה שיש הקב"ה בעולם, וקריאת שמע הוא ענין של קבלת עול מלכות שמים, ואמרו לפני מלכיות אינו מספיק הזכרת מלכות אלא כדי שתמלכוני עליכם, ענין ממליך הקב"ה עליו.

כי קרוב אליך הדבר מאוד בפין ובלבבך "לעשותו", י"ל דתכלית הבריאה הוא שיתפלל להקב"ה, ומבואר צ"ל סל"ס"ק וכל החיים יודוך סלה, שכל תכלית החיים הוא להודות להש"ת תמיד, עי' רש"י תחילת בראשית עה"פ ואד יעלה מן הארץ שכל זמן שלא היה אדם שיכיר בטובתו של גשמים ויתפלל עליו, נמצא ע"י התפילה יש כאן עשייה, וזהו ענין שבת מכיר בטובתו של העולם, ולכן כ' אשר ברא א' לעשות וכמבואר באוה"ה"ק שהשבת הוא משפיע על כל השבוע, כי זה תכלית כל הבריאה שיכיר ויתפלל וממילא יש כאן עשייה, וכן הענין של בפין ובלבבך לעשותו הוא המשך קיום הבריאה, וזה ענין ראש השנה להכיר בטובתו של הקב"ה ועי"ז יש המשך להבריאה.

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וגו' ובהרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך, ויש לעיין מהו הענין של ובהרת בחיים בודאי יעשה האדם כן. ובמדרש בפרשת בחוקתי אמר ר' חמא ב"ר חנינא אמר להם אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאילו אתם עשיתם אותם, והדבר צריך ביאור מה שייך שמירת התורה בלי עשייה.

הנה ענין ר"ה זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון, כל שנה יש התחדשות הבריאה, וכמו שבשעת הבריאה ברא הקב"ה בשביל התורה וישראל שנקראו ראשית, דהיינו על שם העתיד, כמו כן אנו מבקשים מהקב"ה שימשיך הבריאה ע"ש העתיד דהיינו המצות והמעש"ט שעתידים לעשות, ומרומז בפסוק השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, דהיינו כמו שהיה בשעת הבריאה, ועי' מדרש ויקרא יום תרועה יהיה לכם ועשיתם, בכל מוספין כ' והקרבתם וכאן כ' ועשיתם הא כיצד, אמר להן הקב"ה לישראל בני מעלה אני עליכם כאילו היום נעשיתם לפני כאילו היום בראתי אתכם בריה חדשה

הה"ד כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה. וכן פי' מהרי"ל מצעלול ז"ל ענין התפילה יה"ר שירבו זכויותינו, דממנ"פ אם אין לו זכויות איך יתרבה מה שאין לו, ותי' שמתפללים להקב"ה שיחשוב לנו מה שעתידיים לעשות, וי"ל דזה ענין תפוח בליל ר"ה ענין נעשה קודם לנשמע, כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים, שהקב"ה יעשה עמנו ג"כ בבחינה זו.

וכמבואר בקדושת לוי באין מליץ יושר אם מחזיק לאין אזי זה מליץ יושר.

עקידת יצחק: אין עושיין זכר למאכלת אין הקב"ה רוצה שניהרג עקה"ש אלא שנחיה עקה"ש, וכמשי"כ בספה"ק ועל מנוחתם יקדישו את שמך, דהיינו במנוחה ושלוה נעבוד את הבורא ית"ש, אמנם צריכים עפ לזה שהיה במסי"נ כמו האיל בסבך דהיינו שיש נסיון כשקשה לעשות מצוה.

שמעתי בשם הסיודי הקדוש שפי' הפסוק בפרשת ראה השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר וגו' ורעה עיניך באחיק האביון ולא תתן לו "וקרא עליך אל ה'" והיה בך חטא, ולכאורה קשה מהו וקרא עליך אל ה', ואם לא יקרא האם אין זה חטא, ותי' שביום הדין השטן מקטרג היתכן שמוחלים ומוותרים עם כל החטאים, והתי' לזה שבני ישראל ג"כ מוחלים ומוותרים, כמו שרואים בשמיטת כספים, ומדה כנגד מדה הקב"ה ג"כ מוחל, וזה הפי' וקרא עליך אל ה' בשעה שהמקטרג קורא עליך אל ה' היתכן למחול העונות, על זה התורה מזהיר לא יהיה דבר עם לבבך בליעל, כי אז והיה בך חטא, א"א למחול עונות.

צמ"צ הציא על תקי"ש הפסוק עורו ישנים משנתכם והקיצו מתרדמותיכם, תרדימה הוא הרבה יותר משינה כי האדם, כמו שמצינו ביונה שרב החובל אמר לו מה לך נדום, בשעה שהספינה עומד לטבוע בים ואפשר לישון ה"ז סימן שאין זה סתם שינה אלא הרדמה [אנעסטטיק]. כן האדם יכול לעבור עליו ימים נוראים והוא בתרדמה, השופר צריך לעורר האדם.

לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל ויושבי בה, כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, ולכאורה יש להבין מה ההמשך "כי" הוא על ימים יסדה.

י"ל בהקדם מה שראיתי בספר לקט אמרים שכ' ענין שראש השנה הוא דוקא בחודש שהלבנה מתכסה בה, שלכאורה היה צריך להיות להיפוך שדוקא ביום שממליכים ברכת הלבנה אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם וכו', אלא הכונה הוא שצריכים להמליך הקב"ה אפילו במקום ההסתור והחושך, ובהעלם גם שם הקב"ה הוא מלך, ובאמת כן הוא בכל אדם חלק הטוב מכיר את הבורא, אבל יש חלק שאינו רואה, והמונע את הדביקות של האדם להבוי"ת"ש, וזה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון, דהיינו אדה"ר קודם החטא, שאז היה התגלות מלכותו ית"ש, ולכן דייקא בעת שהלבנה נתכסה ממליכים הקב"ה על כל הבריאה.

ואיך באין לידי הכרה זו לשבור את מחיצת הברזל המפסיק בין ישראל לאביהן שבשמים הוא ע"י התשובה כמשי"כ הרמב"ם בפ"ז מהל' תשובה הלכה ו' גדולה תשובה שמקרבת האדם לשכינה, ועי"ז ניתן לנו מצות תקי"ש לעורר לתשובה כדי שנוכל לומר אח"כ הפסוקים של מלכות כדבעי [אמרת] כאן דברי התעוררות איך צריכים להכין למצות תקי"ש].

וי"ל דזה הכונה לה' הארץ ומלאה תבל ויושבי בה, ואף שאין אנו רואים ומרגישים את זה, "כי" אפשר לדרוש בד' לשונות, מתי מרגישים את זה, כי הוא על ימים יסדה, כמבואר במדרש בראשית פ"ב ס"ד ורוח אלקים מרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים שנאמר שפכי כמים לבך. זהו ג"כ כח התפילה שצריכים להתפלל ברגש ובהתעוררות בבחי' שפכי כמים לבך.

ומרומז בפסוק "בחודש השביעי באחד לחודש" ה"ה מקדים החודש קודם היום, ובשאר ימים כ' בעשור לחודש השביעי או בחמשה עשר יום לחודש השביעי, כי מתפללים אנו שהקב"ה יחשוב כל המצות והקבלות שבחודש זו ה"תקיפי במצות" [ר"ה י"א].

וי"ל דזה הענין של ובהרת בחיים שהקב"ה ברוח רחמיו והסדיו צופה במחשבות האדם ואם רואה שהוא רק "בוחר" בדרך החיים" אזי למען תחיה כבר יש לו קיום, וזה הכונה אם שמרתם מלשון ואביו שמר את הדבר אתם משתוקקים לעשות רצון הבורא, אזי מעלה אני כאילו כבר עשיתם, לכן יש להתחיל השנה בהחלטה לילך בדרך החיים בדרך התורה ואז ירבה זכותינו לטובה אכי"ר.

עיקר תפילות ראש השנה הוא על התגלות מלכות שמים, ועפי' הארז"ל אין להזכיר חטא, ודוקא ביו"כ מתוודים, ויש להבין הענין, וגם למה ר"ה הוא קודם יו"כ"פ, וי"ל דבשעה שהאדם חוטא הוא גורם שני פגמים א' עצם החטא וב' ההתרחקות מהקב"ה, כי דביקות בה' הוא ע"י מצות ומעש"ט, ועבירה הוא התרחקות כי עוברים על רצונו, וגורמים ריחוק, ומקודם צריכים להתקרב לה' ואח"כ אפשר לבקש מחילה על החטאים בפרטיות, ולכן ראש השנה הוא הזמן של התקרבות, וע"י אמירת מלכות וכו' ממליך הקב"ה עליו, ואח"כ אפשר להתוודות חטאיו וזה ענין יו"כ"פ, ולכן אין מזכירין חטא בר"ה. וכן איתא ענין של כל השומר שבת כהלכתו אפילו עו"ז כדור אנוש מוחלין לולא על ההתרחקות.

ענין תקיעת שופר ראיתי מאדם גדול שאמר שבעצם הקרן הוא חלק בלתי חשוב בהמה [כמבואר בזבחים ל"ה שאינו חייב עליו משום פיגול ונתר וטמא], ואעפ"י כח השופר נורא מאוד, עי' ר"ה כ"ו דשופר כיון דזכרון הוא כבפנים דמי, וכל כוחו הוא מה שמפיחים בתוכו, וזה ענין ויפח באפיו דמתי, רוח חיים, הגוף מצד עצמו אינו כלום רק הנשמה שבתוכו, וזה כח הדיבור כמו שמתרגם רוח ממללא, ולכך ענין הדיבור חשוב כ"כ בראש השנה.

ענין תקיעת שופר לערב את השטן, וצמ"צ מצינו לעורר בתשובה, י"ל דידוע מספה"ק שבאמת היצה"ר הוא שקר ודמיון, והוא שליח מן השמים להטעות את האדם, ויש לפרש בזה הקנאה והתאווה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם, שזה כח הדמיון שכשיש לו איזה תאוה וכדומה חושב שבלי זה אינו יכול להתקיים כלל, והאמת לאחר שהתגבר על זה, לא היה כלום, [וידוע מאמר סכ"ז מקאלק ששערי דמעות לא ננעלו א"כ למה יש לה שערים כדי שהדמעות של דמיון לא יכנסו, כי הרבה פעמים בוכים על שטויות ועל דברים של מה בכך ואינם מכירים ויודעים את האמת], וחז"ל אמרו שטן יורד ומסית עולה ומקטרג, אבל ראש השנה הוא הזמן שבו נתגלה האמת כמו שאומרים בהתפילות ויכון בחדס כסאך ותשב עליו באמת, והתקיעת שופר הוא לעורר האדם מהשינה ומהתרדמה ומהדמיונות כדי שיכיר שכולו שקר ויתעורר לתשובה לילך אחר יצרו הטוב.

ענין אמירת למנצח לבני קרח, שהם חזרו בתשובה ברגע האחרון וענין יו"ט שני הוא שמרחמים עלינו ליתן עוד הזדמנות לשוב.

אשרי העם יודעי תרועה יודעים לרצות את בוראם בתרועה, תרועה הוא מלשון ריעות ותרועת מלך בו, וגם לשון שבירה תרועם בשבט ברזל, כי זבחי א' רוח נשברה לב נשבר ונדכה א' לא תבזה, ואולי מרומז ואזבחה באהלו זבחי תרועה,

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזנביץ זצ"ל

לוח הזמנים

לימים הנוראים

שנת תשפ"א הבעל"ט

בית המדרש

דברי חיים

בנשיאות
הגר"ח היילפרין
שליט"א

ימי הסליחות:

5:30	אמירת תהלים יום א' דסליחות.
6:30	סליחות יום ראשון.
6:45	סליחות יום שני וחמישי.
6:50	סליחות יום שלישי ורביעי.
6:30	מנחה.
7:45	מעריב.
6:00	סליחות ערב ר"ה-זכור ברית.

ראש השנה:

6:51	זמן הדלקת נרות שבת ויו"ט.
7:10	מנחה ער"ה וקבלת שבת ויו"ט.
7:45	שחרית יום א' וב' דר"ה.
9:47 - 9:11	סוף זמן קריאת שמע.
11:45	תפילת מוסף יום א' בערך.
3:59	שעה עשירית.
7:20	מנחה יום א' דר"ה.
	אמירת תהלים בין מנחה למעריב
8:15	מעריב ליל ב' דר"ה.
11:45	תקיעת שופר ביום ב' בערך.
7:20	מנחה יום ב' דר"ה.
	דרשה בין מנחה למעריב
7:53	מוצאי יו"ט.
8:16	מעריב - מוצאי יו"ט ר"ת.

עשרת ימי תשובה:

6:20	סליחות יום ב' - צום גדליה.
7:10	מנחה צום גדליה.
7:41	מוצאי תענית.

6:40	סליחות יום ג' וד' ועש"ק.
6:30	סליחות יום חמישי י"ג מידות.
5:15	תשלך.
5:45	קריאת הקרבנות - י"ג מידות.
6:25	מנחה ימי עשי"ת.
7:45	מעריב ימי עשי"ת.
7:00	סליחות ערב יום כיפור.

שבת שובה-האזינו:

6:35	הדלקת הנרות.
6:50	מנחה וקבלת שבת.
9:00	שחרית.
9:52 - 9:16	סוף זמן קריאת שמע.
5:20	מנחה ודרשת שבת שובה.
6:40	מנחה מנין ב' וסעודה ג'.
7:39	מוצאי שבת קודש.
8:02	מוצאי ק' לשיטת ר"ת.

יום הכיפורים:

3:00	מנחה ערב יוהכ"פ.
6:31	זמן הדלה"נ יו"כ"פ.
7:00	כל נדרי ומעריב.
8:00	שחרית יום הקדוש.
9:53 - 9:17	סוף זמן קריאת שמע.
12:00	זכור ותפילת מוסף בערך.
5:00	מנחה.
6:15	נעילה.
7:34	מוצאי יום הקדוש.
7:58	מוצאי יו"ט לשיטת ר"ת.

לוח הזמנים לשיעורי דף היומי

שיעור ערב ב'	שיעור ערב א'	שיעור בוקר	
7:50pm - בי"ש	6:45pm - ד"ח	9:15am - ד"ח	ימי הסליחות
-	6:15pm - ד"ח	-	יום א' וב' דר"ה
-	6:15pm - ד"ח	9:15am - ד"ח	תענית צום גדלי'
7:50pm - בי"ש	6:45pm - ד"ח	9:15am - ד"ח	עשי"ת
-	-	9:15am - ד"ח	ערב שבת שובה
-	-	8:00am - ד"ח	שבת שובה
-	-	8:15am - ד"ח	ערב יו"כ"פ
7:50pm - בי"ש	6:45pm - ד"ח	9:15am - ד"ח	בין יוהכ"פ לסוכות

בברכת שנה טובה ומתוקה ושנת גאולה וישועה לנו ולכל בית ישראל
ונזכה ללחוד וללמד תורתנו הקדושה בשמחה ומתוך הרחבת הדעת

